

Handelingen

Open Up!

Hoe moeilijk of hoe makkelijk is het voor jou om je open te stellen voor andere mensen of nieuwe ervaringen? Een nieuwe studiegenoot in je projectgroep, die vriendin met een andere mening over een onderwerp dat voor jou belangrijk is, een collega met een ander geloof? De Bijbelstudies deze week staan in het teken van je openstellen. Voor God, voor elkaar, voor nieuwe inzichten, voor mensen over wie je een vooroordeel had. We duiken daarvoor in het boek Handelingen.

Toen Jezus teruggegaan was naar Zijn vader in de hemel, bleven zijn leerlingen namelijk achter met de levensgrote missie om het Goede Nieuws te gaan brengen naar mensen in Jeruzalem, Samaria en tot aan de einden van de wereld. Keer op keer zie je hen worstelen met deze opdracht. Want ze hebben te dealen met allerlei grenzen en obstakels. Soms zitten die obstakels in zichzelf: vooroordelen, vastgeroeste overtuigingen, of gewoon blinde vlekken. Andere keren gaat het om grote verschillen tussen groepen en culturen, tussen leefwerelden die ver uit elkaar liggen.

Het is God zelf die keer op keer openingen creëert waardoor het Evangelie verder kan gaan. Van Jeruzalem naar Samaria, tot aan Nederland anno nu. En nu zijn wij aan de beurt om het Evangelie weer door te geven. En ook wij stuiten daarbij weer op obstakels in en buiten onszelf en hebben God nodig om ons open te stellen voor anderen, en anderen open te stellen voor Gods goede nieuws!

Mooie momenten gewenst!

Dag 1

Een open gemeenschap

We verdiepen ons vandaag in de eerste christelijke gemeente, waarover we kunnen lezen in Handelingen 2. Wat opvalt, is hoe sterk deze gelovigen hun hart openen naar elkaar en naar nieuwkomers. Ze delen hun geloof én hun leven. Dit is zó aanstekelijk dat steeds meer mensen nieuwsgierig dichterbij komen, en zich uiteindelijk aansluiten.

Stil worden

Word stil en vraag Gods Geest om tot jullie te spreken tijdens dit teammoment.

Warming up

Wat hoop jij dat campinggasten zien als ze deze week jullie dabarteam observeren?

Lezen: Handelingen 2:43-47

- Lees samen de tekst door
- Neem een paar minuten om het gedeelte ook nog eens individueel te lezen.

Achtergrondinformatie

In het Nieuwe Testament volgen we hoe de vroege kerk ontstaat en groeit. De plek van de christelijke gemeenschap is daarin heel belangrijk. De eerste kerken waren vaak klein en kwetsbaar. Meer de omvang van een huisgroep, dan van een kerk zoals wij die kennen. Het zijn plekken waar gelovigen samen God aanbidden, met en van elkaar leren, praktisch klaarstaan voor elkaar en mensen dienen die het moeilijk hebben. Het is via het gedeelde (geloofs)leven van deze kleine groepen dat het Evangelie zich verspreidt en vele mensen tot geloof in Jezus Christus komen.

Als individualistisch ingestelde Westerse gelovigen hebben we het vaak niet door, maar als er in de brieven van de apostelen 'u' staat geschreven, wordt meestal de hele geloofsgemeenschap aangesproken. De groep dus, en niet de individuele gelovige. Misschien moeten wij het belang van de groep wel herontdekken..

Toch zitten er ook schaduwkanten aan de christelijke gemeenschap. Karakters botsen, theologische opvattingen schuren, inzichten over hoe te leven als volgeling van Jezus verschillen, en soms zijn er felle conflicten of zelfs kerkscheuringen. Misschien heb jij deze ingewikkelde kanten van de kerk zelf meegemaakt. Dat de kerk het Lichaam van Christus is, is een wonder! Het doet ons extra beseffen dat we God keihard nodig hebben om gezonde en liefdevolle gemeenschappen te zijn, waar iets van uitstraalt. Zonder Gods hulp wordt het niks!

Om over door te praten

1. Met welke woorden zou je deze eerste gemeente beschrijven?
2. Probeer je eens voor te stellen dat jij in Jeruzalem woont in het jaar 30 en onderdeel bent van deze groep Jezusvolgers. Hoe zou het zijn om bij deze groep te horen? Wat geeft het je? Wat vraagt het van je?
3. Uit dit gedeelte blijkt de kracht van de christelijke gemeenschap. Op welke manieren kan je als groep Gods liefde beter laten zien dan alleen?
4. Dit Bijbelgedeelte gaat ook over openstaan voor medegelovigen en voor nieuwkomers. Helaas zijn lang niet alle kerken of christelijke groepen gastvrij naar anderen. Ook dabarteams kunnen een klikje worden die het druk heeft met elkaar. Hoe voorkom je dat dit gebeurt? Bedenk met elkaar 5 concrete tips om als dabarteams open te staan naar anderen deze week.

Persoonlijke reflectie

In een team zijn er altijd mensen met wie je vanaf het begin een goede klik hebt, en teamgenoten die je minder liggen. Denk eens na of er een teamgenoot is met wie jij het samenwerken of -leven misschien lastiger gaat vinden deze week. Vraag of God je extra geduld en liefde wil geven voor deze persoon. En probeer om deze week een stap richting hem of haar te zetten: iets aardigs doen, belangstelling tonen, beter proberen te begrijpen etc.

Zingen of luisteren

- Jars of Clay – If we are the body <https://www.youtube.com/watch?v=Fouqn5Xg5-E>
- Adem Project – Wij zijn Uw kerk <https://music.youtube.com/watch?v=PByZWdCKIzU>

Bidden

Bid of God jullie deze week wil helpen om je leven en je geloof te delen. Met elkaar als team én met de campinggasten. Bid dat er van jullie teams iets aantrekkelijks uit mag gaan naar de camping.

Dag 2

De bekering van de Ethiopier Filippus

Vandaag lezen we over de wonderlijke ontmoeting tussen Filippus en de Ethiopische 'minister van financiën.' Het verhaal vormt een belangrijk markeringspunt in het boek Handelingen. Tot nu toe laat Handelingen zien hoe het Evangelie gedeeld werd in Jeruzalem (home ground van de discipelen), daarna in Samaria (al wat lastiger vanwege culturele verschillen en diepgewortelde rivaliteit). Nu mag Filippus het Evangelie delen met iemand die uit de verste uithoek van de bewoonde wereld komt, zoals ze toen dachten. En dat is niet het enige waar Filippus zich voor open moet stellen. Een verhaal over vreemdelingen, vooroordelen en verrassingen. Lees snel verder...

Stil worden

Word stil en vraag Gods Geest om tot jullie te spreken tijdens dit teammoment.

Warming up

Wanneer heb jij voor het laatst een mooi gesprek gehad met iemand die heel anders is dan jij?

Lezen: Handelingen 8:26-40

- Lees samen de tekst door
- Neem een paar minuten om het gedeelte ook nog eens individueel te lezen.

Achtergrondinformatie

Dit Bijbelverhaal komt tot leven als je diverse begrippen en culturele achtergronden snapt.

'Ethiopië' in de tekst gaat over het Nubië, destijds het koninkrijk ten zuiden van Egypte (het huidige Soedan). Het was voor Joodse schrijvers zo ver naar het zuiden dat het symbool was voor 'de einden der aarde.' 'Kandake' betekent zoveel als koningin.

'Eunuch' kan twee betekenissen hebben: 'hofdienaar' en 'gecastreerde man.' In de praktijk vielen die twee dingen vaak samen. Omdat eunuchs fysiek 'onschadelijk' waren in nabijheid van vrouwen en geen nageslacht konden krijgen, bekleedden ze sleutelposities aan het hof. Over de eunuch in onze tekst lezen we dat hij de schatkist van de koningin bewaarde. Een man met een hoge en vertrouwelijke functie dus! De bijbel leert ons nog meer over eunuchs; in de wetten van Mozes stonden bepalingen dat eunuchs niet mee mochten doen aan de Joodse tempeldienst (Deut 23:2 en Lev 21: 20.) Voor de eunuch uit het verhaal betekende dit religieuze uitsluiting: in de tempel in Jeruzalem was hij niet verder gekomen dan het Voorhof van de Heidenen, de buitenste ring van de tempel.

Hoe zou Filippus als Jood aanvankelijk naar de eunuch hebben gekeken? Hij zal een 'buitenlander' hebben gezien uit een ver en exotisch buitenland; een machtige en rijke man; een religieuze zoeker die niet in de tempel hoorde; een eunuch wiens lichaam het stempel van 'niet passend bij God heiligheid' droeg.

Om door te praten

1. In dit verhaal zitten meerdere momenten waarop Filippus zich moet openstellen voor verrassende gebeurtenissen en onverwachte vragen. Probeer tenminste 4 momenten te omcirkelen in de tekst.
2. De eunuch uit het verhaal zouden we kunnen omschrijven als een hoogopgeleide en machtige 'Godzoeker'. In Jeruzalem heeft hij alleen niet gevonden waar zijn hart naar verlangt; hij stuit daar op uitsluiting. Hoe vallen de puzzelstukjes in elkaar op zijn terugreis?
3. De eunuch vervolgt zijn lange reis naar het zuiden. Hij zal ongetwijfeld verder hebben gelezen in zijn boekrol van Jesaja, en al gauw belandt hij in Jesaja 56: 3-5. Lees deze verzen met elkaar, en spreek eens door wat het voor hem betekend zal hebben om dit te lezen.
4. Wie is er nou bekeerd? De eunuch komt tot bekering in dit verhaal, maar je zou kunnen zeggen dat ook Filippus een bekeringsmoment heeft! Welke 'ommekeer' gebeurt er in hem?

Persoonlijke reflectie

Filippus had waarschijnlijk heel wat vooroordelen te overwinnen naar de eunuch, en de Heilige Geest moest hem helpen om te zien dat het Goede Nieuws ook voor deze man was. Misschien voel jij ook wel eens vooroordelen naar mensen die anders zijn dan jij (*hangjongeren, kakkers – boomers – tokkies – buitenlanders – boeren – yuppen – lhbti – link, rechts, en ga zo maar door.*)

- Neem een paar minuten om individueel over de volgende vragen na te denken:
 - Wanneer ben jij voor het laatst verrast doordat iemand tot geloof kwam van wie je het niet had verwacht?
 - Herken jij dat de Heilige Geest soms óns hart moet bekeren en genezen van vooroordelen en grenzen die wij trekken van wie wel en niet bij Jezus kan horen?
- Deel wat reacties in de groep.

Zingen of luisteren

- Same dust, same breath! <https://www.youtube.com/watch?v=eRKBj0lxchg>
- Hier is mijn hart Heer – Opwekking 802

Bidden

Bid of God ons open wil stellen naar mensen die op hun pad komen. Bid of God ons het inzicht wil geven hoe we kunnen aanhaken bij hun verhaal en vragen om het Evangelie te kunnen delen.

Dag 3

Geloofsheld op sokken

Vandaag lezen we het beroemde verhaal van de bekering van S/Paulus, maar we focussen ons op een minder opvallend figuur in het verhaal, namelijk Ananias. Deze onopvallende gelovige wordt door God geroepen om naar de gevreesde Saulus te gaan en hem een stap verder te helpen na zijn bekering. Wat is hij; een bescheiden figurant of een sleutelfiguur?

Stil worden

Word stil en vraag Gods Geest om tot jullie te spreken tijdens dit teammoment.

Warming up

Er zijn verhalen van ex-terroristen of maffialeden die tot geloof komen. Hoe zou het zijn als zo iemand lid werd van jou kerk? Hoe open of wantrouwend zou jij zijn?

Lezen: Handelingen 9:1-22

- Lees samen de tekst door
- Neem een paar minuten om het gedeelte ook nog eens individueel te lezen.

Achtergrondinformatie

Damascus ligt in Syrië, zo'n 220 kilometer ten noordoosten van Jeruzalem. In Paulus' tijd woonde er een aanzienlijke Joodse gemeenschap in Damascus. Dat verklaart ook waarom de Hogepriester Paulus op pad kon sturen met een aanbevelingsbrief met daarin permissie om 'mensen van de weg' (dat zijn volgelingen van Jezus) gevangen te nemen en naar Jeruzalem te brengen. Damascus erkende dus het Joodse religieuze gezag vanuit Jeruzalem.

Dat Paulus naar Damascus wil om daar christenen op wil pakken, laat zien hoe ambitieus en fanatiek hij is om deze nieuwe religie (in zijn ogen: dwaalleer) de kop in te drukken. Hij gaat daarbij de landsgrenzen van Israël over. Eigenlijk is het ironisch dat juist hij die grenzen overstak om christenen te vervolgen na zijn bekering de apostel wordt die grenzen oversteekt om het Evangelie overal te kunnen brengen. Er zit nog iets ironisch in het verhaal. Saulus dacht zo helder te zien wat goed en slecht was in Gods ogen (namelijk: christenen zijn afvalligen). God gebruikt blindheid om hem te confronteren met zijn geestelijke blindheid. "I once was blind but now I see" zou door Saulus zelf geschreven kunnen zijn.

Om over door te praten

1. Stel je eens voor dat je Ananias bent. Je woont in Damascus en bent een gewone volgeling van Jezus Christus. Wat weet je over Saulus uit verhalen en geruchten?
2. Ananias wordt geroepen door God, maar hij zit vol bezwaren (net als Mozes toen die geroepen werd door God). Welke bezwaren heeft Ananias allemaal?

3. Ananias moet leren om Saulus *niet te zien vanuit het verleden, maar vanuit Gods toekomst!* Welk inkijkje geeft God Ananias over zijn plannen met Saulus?
4. In vers 17 lezen we dat Ananias zich over zijn angst heeft heen gezet en zich openstelt voor Saulus. De vijand wordt familie in Christus. Wat betekent dit bezoek van Ananias voor Saulus, denk je?

Persoonlijke reflectie

Wij wonen niet in een land waar 'Saulussen' christenen gewelddadig vervolgen. Hoe kunnen we dit verhaal dan toch dichterbij brengen? Misschien ken je iemand die interesse heeft in het geloof, maar een verleden heeft waar jij met afkeuring of wantrouwen naar kijkt. Bijvoorbeeld omdat ze bepaalde denkbeelden of levensstijl hadden die ver afstaan van het volgen van Jezus.

- Neem een paar minuten om individueel over de volgende vragen na te denken:
 - Hoe kan jij voor die mensen toch een Ananias zijn? (Iemand die een nieuwe gelovige bemoedigt, introduceert aan andere gelovigen, en hem of haar een stapje verder helpt op de weg achter Jezus aan.)
 - Hoe kan je leren om iemand te zien vanuit Gods toekomst, en niet van zijn of haar verleden?
- Deel wat reacties in de groep.

Zingen of luisteren

- I'm no longer a slave of fear: <https://youtu.be/f8TkUMJtK5k?list=RDF8TkUMJtK5k>
- Make me a channel of your peace
- Amazing Grace

Bidden

Vraag God of jij een Ananias mag zijn voor iemand die een vriend nodig heeft bij de volgende stappen op zijn of haar weg achter God aan.

Dag 4

Rein/onrein

Net als op dag 2 lezen we een bekeringsverhaal waarbij je je af kunt vragen: 'Wie wordt hier nu eigenlijk bekeerd?' Cornelius wordt christen, maar in Petrus' hart vindt een radicale verandering van denken plaats die de loop van de vroege kerk totaal zal beïnvloeden. God rammelt aan diepgewortelde religieuze overtuigingen over wie er bij horen en wie niet!

Stil worden

Word stil en vraag Gods Geest om tot jullie te spreken tijdens dit teammoment.

Warming up

Wat is een gerecht dat jij écht nooit zou eten? En stel dat God je in een droom zegt dat het wél moet... wat dan? 😊

Lezen: Handelingen 10

- Lees samen de tekst door
- Neem een paar minuten om het gedeelte ook nog eens individueel te lezen.

Achtergrondinformatie

Wat is nou de big deal met Joden en heidenen in dit verhaal? Waren die verschillen echt zo diepgeworteld? De Joden leefden volgens strenge (spijs)wetten en reinigingsrituelen, en volgden het ritme van sabbat en religieuze feestdagen nauwgezet. De scheiding tussen het dagelijks leven van Joden en heidenen was daardoor heel strikt. Het was voor een Jood bijvoorbeeld echt not done om een maaltijd te delen met een heiden, want een heiden was ritueel onrein.

Voeg daaraan toe dat de Romeinen sinds 63 v. Christus Israël bezetten en het volk onderdrukten, en je snapt dat er veel spannen en extra maatschappelijke en sociale afstand was tussen Romeinen en Joden.

Hoewel Petrus een volgeling van Jezus is, is hij geen ex-Jood. Hij volgt nog steeds de Joodse leefregels en aanbidt God in de tempel. Zijn reactie op de uitnodiging in het visioen om van de dieren op het kleed te eten laat zien dat hij diepe overtuigingen heeft over wat rein is en wat niet. Hij is ervan overtuigd dat hij zondigt door de maaltijd te delen met een heiden.

God moet hem er dus echt van overtuigen dat het Evangelie van Jezus Christus een nieuwe werkelijkheid heeft gebracht, die ook gevolgen heeft voor de omgang tussen Joden en heidenen.

Om over door te praten

1. Het is een lang verhaal waarin veel gebeurt. Wat gebeurde wanneer en waar? Pak pen en papier, en teken met elkaar een snelle tijdlijn.
2. Cornelius is een Romein die de God van Israël dient, en hongert naar meer. Waarom vertelt de engel hem niet gewoon het Evangelie, maar moet Petrus er helemaal bij gehaald worden?
3. We focussen ons verder op Petrus: welke verandering van denken maakt hij in de loop van dit verhaal door?

Persoonlijke reflectie

Deze reflectievraag heeft even een aanloopje nodig: Niet alleen voor Petrus is het een enorme eyeopener dat het Evangelie net zo goed voor heidenen is (die dus niet eerst Joods hoeven worden), maar ook voor de eerste gemeente. Blader maar eens door hoofdstuk 11. Daarin gaat het over de kerkvergadering van de apostelen en de gemeente van Jeruzalem. Petrus is op het matje geroepen omdat hij in het huis van een heiden is geweest en zelfs met hem de maaltijd heeft gedeeld. Petrus vertelt wat hij allemaal heeft meegemaakt, en hoe de Heilige Geest ook is uitgestort op de heidenen. Dan worden ook de andere apostelen 'bekeerd', lees hun reactie in Handelingen 11:18 maar eens. God is nog verrassender en genadiger dan ze al wisten. En het Goede Nieuws breekt dikke muren af tussen mensen.

- Neem een paar minuten om individueel over de volgende vragen na te denken:
 - Wanneer ben jij verrast door het besef dat Gods genade groter was dan jij dacht?
 - Wanneer heeft God voor het laatst gerammeld aan een diepgewortelde religieuze overtuiging die jij hebt? Welk inzicht is ervoor in de plaats gekomen?
 - Ken je voorbeelden waarin het Goede Nieuws van Jezus dikke muren heeft afgebroken tussen mensen of groepen of zelf volken?
- Deel wat reacties in de groep

Zingen of luisteren

- Jezus roept hier mensen samen: <https://petrus.protestantsekerk.nl/artikel/jezus-roept-hier-mensen-samen/>
- O Lord hear my prayer – Taizé
- Maak mij rein voor U – Opwekking 427

Bidden

Dank God dat het Evangelie keer op keer grenzen oversteeft, en muren neerhaalt die door mensen zijn gebouwd!

Dag 6

Openstellen naar de cultuur

Vandaag lopen we op met Paulus. Hij is net in Athene aangekomen en hij verkent de stad. Hij loopt niet rond als een zorgeloze toerist op zoek naar de hotspots en street food, maar hij kijkt met Jezus' ogen naar zijn nieuwe omgeving en verdiept zich in de leef- en denkwereld van de Atheners. Wat hij observeert, grijpt hem aan en maakt hem kwaad: overal beelden en tempels voor alle goden die er maar te bedenken zijn. De stad staat bol van de religiositeit, maar toch kent bijna niemand hier de échte Schepper van hemel en aarde. Hoe kan je in zo'n omgeving het evangelie delen?

Warming up

Ben jij wel eens op een plek geweest die heel religieus was, maar waar God toch ver weg voelde?

Lezen: Handelingen 17:16-33

- Lees samen de tekst door
- Neem een paar minuten om het gedeelte ook nog eens individueel te lezen.

Achtergrondinformatie

Paulus' toespraak op de Areopagus haakt ongelofelijk knap in op de leef- en denkwereld van de Atheners. Als je daar iets meer over weet, komt zijn toespraak tot leven!

Athene in die tijd is overvol met afgodsbeelden: Zeus, Athena, Apollo, Artemis en Nike en vele anderen. Elke god heeft een eigen tempel, een mythe, eigen rituelen en offers. De grootste filosofische stromingen op dat moment zijn het epicurisme en het stoïcisme. De Epicureeërs geloven dat goden misschien bestaan, maar zich in ieder geval niet met mensen bemoeien. Ook in en een oordeel of een hiernamaals geloven ze niet. Het hoogste doel is rustig leven en pijn vermijden. De Stoïcijnen geloven dat God in alles aanwezig is, en het doel van het leven is om in harmonie met de natuur en de goddelijke rede te leven. Zelfbeheersing en vrijheid van passies zijn voor hen belangrijke deugden.

Veel van deze punten komen in Paulus toespraak aan bod. God is niet te vergelijken met beelden van goud en zilver, en woont ook niet in een tempel. Hij is niet onverschillig, maar betrokken op het menselijk leven en deze wereld. Op een dag zal hij rechtvaardig oordelen over alle mensen, en het bewijs daarvoor is dat Jezus uit de dood is opgestaan.

Heel veel punten in Paulus' verhaal zullen de toehoorders hebben getriggerd en aan het denken hebben gezet. De God over wie Paulus praat is totaal anders dan hoe zij de wereld zien.

Om over door te praten

1. Paulus raakt geïrriteerd en getriggerd als hij Athene verkent. Wat zegt dit over hem en zijn geloof?
2. Paulus heeft de culturele en religieuze context van Athene in zich opgezogen. Waar in de tekst zie je allemaal dat hij goed opgelet heeft?
3. Hoe kijk jij naar het feit dat er ook een altaar 'voor de onbekende god' stond in Athene? Wat zegt dit over hoe de mensen dachten?
4. De opstanding is het punt in het verhaal waarop mensen afhaken óf juist gaan geloven. Waarom is juist dit zo'n struikelblok?

Persoonlijke reflectie

Het verhaal van Paulus op de Areopagus is een prachtig voorbeeld van 'contextualisatie.' Contextualiseren betekent dat je het Evangelie communiceert op een manier die aansluit bij de leefwereld van je gesprekspartner. Het is niet zo dat je je boodschap verandert, wel dat je via een geschikte invalshoek, passend taalgebruik en aansprekende voorbeelden uit de leefwereld van die persoon de boodschap dichtbij kan brengen. Je zoekt als het ware naar een geschikt aanknopingspunt om Gods woorden bij iemand te doen landen. Paulus kiest als haakje 'de altaar voor de onbekende god' en hij citeert poëzie (of misschien was het wel een songtekst!) die de mensen goed kenden.

Hoe kan jij deze week de boodschap van God contextualiseren? Denk eens aan die tienermeid die onzeker is, en zichzelf vergelijkt met al die mooie mensen op TikTok. Of een gast die het liefst de hele dag zit te gamen. Of een kind dat verdrietig is omdat haar opa is overleden. Of die ouders die nog maar weer een krat bier aanrukken, omdat je maar één keer leeft en lekker moet genieten. Welke aanknopingspunten heb jij om dieper te gaan en over God te vertellen?

- Neem een paar minuten om individueel over de volgende vragen na te denken.
 - Denk eens aan iemand die je hier op de camping hebt ontmoet. Wat houdt hen bezig? Wat weet je over hun leefwereld?
 - Probeer te bedenken wat zou helpen om hem of haar meer over Gods goede nieuws te vertellen.
- Deel je ideeën vervolgens in het team!

Zingen of luisteren

God of this city – Chris Tomlin

Bidden

Bid of God jullie open ogen, oren en harten wil geven om de leefwereld van de campinggasten te begrijpen, en vervolgens wil helpen om het evangelie uit te leggen op een manier die echt aansluit.